

Complexnummer: 519398

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Havikerwaard

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

519399, 519400

Woonplaats

De Steeg

Gemeente

Rheden

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdoject

Havikerwaard 51 a, 6994 JH te De Steeg

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit een T-BOERDERIJ met een dubbel achterhuis, gevormd door een veeschuur en een graanschuur met ruimte voor vee, en een ten oosten van het voorhuis gelegen SCHUURTJE. Het karakteristieke naar een ontwerp uit 1907 van de Dierense architect G.J. Uiterwijk (1863-1937) in historiserende trant herbouwde en vrij gaaf bewaarde, tot het landgoed Middachten behorende complex, is fraai gelegen op een lichte verhoging in het landschap in het zuidelijk deel van de Havikerwaard. De op een oude bouwplaats gesitueerde boerderij wordt o.a. vermeld op het kadastraal minuutplan van 1832. De boerderij ligt aan de westzijde van de eveneens Havikerwaard genoemde verharde weg die de verbinding vormt tussen de in de Havikerwaard gelegen pachtboerderijen. Aan de linkerzijde van de boerderij bevindt zich een grote vrijstaande moderne schuur.

De herbouw van de boerderij, waarbij de architect zich voor zijn ontwerp door de laat-zeventiende eeuwse en de achttiende eeuwse Hollandse bouwkunst liet inspireren, staat niet op zichzelf. In de jaren tussen 1897 en 1914 vond er een grootschalig herstel van het landgoed plaats. In deze jaren werden verschillende pachtboerderijen ver- of herbouwd waarbij het kasteel met bijgebouwen vaak als inspiratiebron diende. Hierdoor verkregen niet alleen de boerderijen meer allure maar werd ook de onderlinge samenhang tussen de gebouwen op het landgoed versterkt.

Recentelijk heeft het voorhuis enige wijzigingen ondergaan. Zo zijn de kelderlichten dichtgezet en is ook de in de linker zijgevel gelegen toegang naar de kelder dichtgezet. Het venster van de opkamer is tevens naar beneden toe vergroot.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Architectuurhistorische waarden:

- Het complex is van belang als zeldzaam voorbeeld van een in een historiserende trant in de vroege twintigste eeuw herbouwde T-boerderij met bijbehorend schuurtje waarbij teruggegrepen is op de Hollandse laat-zeventiende eeuwse en achttiende eeuwse bouwkunst. - Het complex is van belang vanwege de vrij gaaf bewaarde hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik.
- Het complex is van belang voor het oeuvre van de Dierense architect G.J. Uiterwijk (1863-1937).

Stedebouwkundige waarden:

- Het complex is van belang vanwege de beeldbepalende en karakteristieke situering in de Havikerwaard. Het complex bevindt zich in de zichtas van de weg Havikerwaard komende uit het westen.
- Het complex is van belang als onderdeel van het landgoed Middachten in het algemeen alsmede vanwege de samenhang met de tot het landgoed behorende in de Havikerwaard gelegen pachtboerderijen in het bijzonder.
- Het complex maakt deel uit van een historisch gegroeid landschappelijk gebied en is bepalend voor het zichtbaar houden van deze situatie.

Cultuurhistorische waarden:

- Het complex is van belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het landgoed Middachten waarmee de boerderij in historisch perspectief alsmede functioneel gezien onlosmakelijk verbonden is. Het op een oude bouwplaats gelegen complex is exemplarisch voor het herstel en de verfraaiing van het landgoed in de vroege twintigste eeuw.
- Het complex is van belang vanwege de typologische waarde van de boerderij die een bijzonder voorbeeld vormt van een vroeg-twintigste eeuwse T-boerderij. De boerderij valt ondermeer op door de toepassing van een dubbel achterhuis dat bestaat uit een veeschuur en een graanschuur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519399

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 september 2001
Kadaster deel/nr	82947/63

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
De Steeg		Rheden		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Havikerwaard	51 a	a		6994 JH	De Steeg		
Havikerwaard	51			6994 JH	De Steeg		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Dieren		T				846	

Omschrijving**

Omschrijving

De BOERDERIJ heeft een dwars geplaatst voorhuis met een schilddak gedekt met gesmoorde Muldenpannen met boven de twee Vlaamse gevels van de voorgevel aangekapte zadeldakjes. Het voorhuis heeft op beide nokeinden een bakstenen schoorsteen. Deze waren tot voor kort voorzien van dekplaten op metalen steunen. In het rechter dakschild van het achterhuis bevindt zich eveneens op de grens met het voorhuis een bakstenen schoorsteen. In de dakschilden zijn op diverse plaatsen recentelijk moderne dakramen geplaatst. De gevels van het voorhuis worden afgesloten door geprofileerde bakgoten op consoles waaronder zich op enige afstand een in gele baksteen uitgevoerde horizontale band bevindt. De beide Vlaamse gevels zijn voorzien van windveren. Recentelijk zijn tevens de luiken die oorspronkelijk alleen voor onderramen waren aangebracht gewijzigd zodat deze zich nu over de volle hoogte van de vensters bevinden. Het opmerkelijke dubbele achterhuis bestaat uit een veeschuur en een graan- (annex vee)schuur. De veeschuur heeft een boven de achtergevel afgewolfd zadeldak gedekt met riet en gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. De evenwijdig aan de veeschuur gebouwde graanschuur (doorrijschuur) is iets minder lang en bevindt zich slechts ten dele achter het voorhuis en heeft een afgewolfd zadeldak gedekt met riet en golfplaten.

De VOORGEVEL van het voorhuis is asymmetrisch ingedeeld en heeft (van links naar rechts) een vergroot opkamervenster dat voorzien is van een 15-ruits schuifraam met aan weerszijden verhoogde luiken die evenals de overige luiken in de voor Middachten karakteristieke kleuren rood en wit zijn geschilderd. Tot voor kort bevonden zich onder dit venster twee kelderlichten die nu dichtgezet zijn. Rechts hiervan bevinden zich twee vensters met ieder een 15-ruits schuifraam, een deur met een 6-ruits bovenlicht, drie vensters met 15-ruits schuiframen met luiken. De beide Vlaamse gevels hebben ieder een venster dat voorzien is van een 6-ruits schuifraam met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aan weerszijden luiken. Hierboven bevindt zich een smalle ventilatiesleuf.

De voorgevel van de achter het voorhuis gelegen graanschuur heeft links een door een korfboog afgesloten dubbele inrijdeuren. Rechts hiervan bevindt zich een aan de bovenzijde getoogd venster dat voorzien is van een 9-ruits raam. Op de verdieping bevinden zich twee door rollagen afgesloten vensteropeningen die ieder voorzien zijn van een houten kozijn met louveres.

De LINKER ZIJGEVEL van het voorhuis heeft links een door een strek afgesloten muuropening waarin zich een recent aangebrachte deur met zijlicht bevindt. Volgens de bouwtekening bevond zich hier oorspronkelijk een venster met twee gekoppelde ramen. De linker zijgevel van het achterhuis toont nog sporen van een recent verwijderde niet-oorspronkelijke schuur. De gevel bezat oorspronkelijk zes door segmentboogjes afgesloten ijzeren stalramen. Hiervan zijn er nog drie aanwezig.

De ACHTERGEVEL van het linker achterhuis (veeschuur) heeft een symmetrisch ingedeelde gevel met in het midden door een korfboog afgesloten dubbele inrijdeuren. Aan weerszijden hiervan bevindt zich een rondboogvenster met een gietijzeren 7-ruits raam en een door een korfboog afgesloten staldeurtje. De verdieping heeft in het midden een door een korfboog afgesloten hooiluik met erboven een stichtingssteentje met de tekst HERBOUWD / MCMVII. Aan weerszijden van het hooiluik bevindt zich een vensteropening met een kozijn met louveres. Onder deze louverelijken bevinden zich twee niet-oorspronkelijke ventilatie-openingen. De terugliggende gevel van het rechter achterhuis (graanschuur) heeft eveneens een symmetrisch ingedeelde gevel met zowel links als rechts door een korfboog afgesloten dubbele inrijdeuren (links ten behoeve van een achterliggende meststal en rechts ten behoeve van de oorspronkelijk hier achterliggende dorsvloer. In het midden bevindt zich een door een korfboog afgesloten deur. Hierboven bevindt zich een door een korfboogje afgesloten luik. Zowel links- als rechtsboven dit luik bevindt zich een vensteropening met een kozijn met louveres.

De RECHTER ZIJGEVEL van het voorhuis heeft twee vensters met 15-ruits schuiframen en luiken en een deur met een 6-ruits bovenlicht. De gevel van het achterhuis heeft (van links naar rechts) een smal klein venster met een enkelruits toiletraampje, een venster met twee gekoppelde 6-ruits ramen met luiken, een op de plaats van een toiletraampje aangebracht staldeurtje. De gevel bezit verder zes op regelmatige afstanden van elkaar geplaatste getoogde ijzeren 9-ruits stalramen. Op de plaats van het derde stalraam bevond zich oorspronkelijk een staldeurtje.

Het interieur van het voorhuis is grotendeels gemoderniseerd.

Waardering

BOERDERIJ herbouwd naar een ontwerp uit 1907 van de architect G.J. Uiterwijk. Architectuurhistorische waarden:

- De boerderij is van belang als zeldzaam voorbeeld van een in een historiserende trant in de vroege twintigste eeuw herbouwde T-boerderij waarbij teruggegrepen is op de Hollandse laat-zeventiende eeuwse en achttiende eeuwse bouwkunst.
- De boerderij heeft, ondanks de bovengenoemde wijzigingen, een vrij gaaf bewaarde hoofdvorm, (bijzondere) detaillering en materiaalgebruik.
- De boerderij is van belang voor het oeuvre van de Dierense architect G.J. Uiterwijk (1863-1937).

Stedebouwkundige waarden:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- De boerderij is van belang vanwege de beeldbepalende en karakteristieke situering in de Havikerwaard. De boerderij bevindt zich in de zichttas van de Havikerwaard komende uit het westen.
- De boerderij is van belang als onderdeel van het landgoed Middachten in het algemeen alsmede vanwege de samenhang met de overige tot het landgoed behorende in de Havikerwaard gelegen pachtboerderijen in het bijzonder.
- De boerderij maakt deel uit van een historisch gegroeid landschappelijk gebied en is bepalend voor het zichtbaar houden van deze situatie.

Cultuurhistorische waarden:

- De boerderij is van belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het landgoed Middachten waarmee de boerderij in historisch perspectief alsmede functioneel gezien onlosmakelijk verbonden is.
- De boerderij is typologisch van belang.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519400

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 september 2001
Kadaster deel/nr	82955/64

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
De Steeg	Rheden	Gelderland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Dieren	T			846

Omschrijving**

Omschrijving

Ten oosten van het voorhuis van de boerderij bevindt zich een dwars geplaatst SCHUURTJE onder een zadeldak gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. Het gebouwtje is opgetrokken in baksteen, gemetseld in kruisverband. Het gebouw heeft een omlopende gepleisterde plint. De voorgevel worden afgesloten door windveren. De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft in het midden een opgeklampte deur. Aan weerszijden bevindt zich een venster met een 4-ruits raam. De genoemde gevelopeningen worden afegsloten door strekken. In de puntgevel bevindt zich een rond ijzeren 4-ruits zolderlicht. De deels gewijzigde linker zijgevel bezit twee getoogde stal- of mestdeurtjes waartussen zich een niet-oorspronkelijk raampje bevindt. De indeling van de rechter zijgevel is volledig gewijzigd. De gevel bezit nu in plaats van meerdere stal/mestdeurtjes meerdere betonnen raampjes. De symmetrisch ingedeelde achtergevel bezit twee door strekken afgesloten vensters met 4-ruits ramen en een rond zolderraampje als in de voorgevel. Waardering

SCHUURTJE uit ca.1907.

Architectuurhistorische waarden:

- Het schuurtje is van belang als voorbeeld van een dergelijk vroeg twintigste eeuws gebouwtje bij een boerderij waarbij sprake is van een voor de bouwtijd karakteristieke detaillering en materiaalgebruik.

Stedebouwkundige waarden:

- Het schuurtje is van belang vanwege de beeldbepalende en karakteristieke situering in en aan de Havikerwaard.

- Als functioneel onderdeel van het complex heeft het schuurtje een ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Bakhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument